

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	9
O AUTOROVI	10
1. ÚVOD	11
2. HISTORIE TUBERKULÓZY	13
3. TUBERKULÓZA JAKO SOCIÁLNÍ PROBLÉM	15
3.1. Dědičnost a tuberkulóza	15
3.2. Geografické rozšíření tuberkulózy	15
3.3. Vliv klimatu a roční doby	16
3.4. Vliv věku a pohlaví	17
3.5. Tuberkulóza jako sociální choroba	17
4. ETIOLOGIE TUBERKULÓZY	19
4.1. Klasifikace mykobakterií	19
4.2. Chemické složení a antigenní vlastnosti mykobakterií	20
4.3. Odolnost vůči fyzikálním a chemickým vlivům	21
4.4. Mykofágy	21
5. EPIDEMIOLOGIE TUBERKULÓZY	23
5.1. Zdroje tuberkulózní nákazy	23
5.2. Způsob přenosu nákazy	24
5.3. Brány vstupu tuberkulózní nákazy	25
5.4. Epidemiologické ukazatele tuberkulózy	25
5.5. Epidemiologická situace ve světě	26
5.6. Epidemiologická situace v Československu	28
5.7. Epidemiologická situace dětské tuberkulózy	29
5.8. Lokální tuberkulózní epidemie	35
6. PATOGENEZE A PATOLOGICKÁ ANATOMIE TUBERKULÓZY	37
6.1. Primární tuberkulóza	37
6.2. Postprimární tuberkulóza	41
7. ALERGIE A IMUNITA	43
7.1. Tuberkulinová alergie	43
7.1.1. Buňkami zprostředkovaná hypersenzitivita	44
7.1.2. Klinické jednotky s obrazem buňkami zprostředkované hypersenzitivity	45
7.1.3. Tuberkulin a klinický obraz tuberkulinové alergie	46

7.2.	Protituberkulózní imunita	48
7.2.1.	Humorální změny	48
7.2.2.	Buňkami zprostředkovaná imunitní odpověď	49
7.3.	Vztah imunity a alergie	50
8.	KLINICKÁ KLASIFIKACE TUBERKULÓZY	53
9.	KLINICKÝ OBRAZ DĚTSKÉ TUBERKULÓZY	55
9.1.	Tuberkulóza plicní	55
9.1.1.	Symptomatologie plicní tuberkulózy	55
9.1.2.	Základní formy plicní tuberkulózy	56
9.2.	Tuberkulóza mimoplicní	64
9.3.	Tuberkulóza kongenitální	78
9.4.	Tuberkulóza u mladistvých	81
10.	DIAGNOSTIKA TUBERKULÓZY	85
10.1.	Epidemiologická souvislost	85
10.2.	Rentgenologické vyšetření plic	86
10.3.	Tuberkulinová zkouška	86
10.4.	Bakteriologický průkaz	87
10.4.1.	Odběr materiálu a zaslání vzorků k vyšetření	88
10.4.2.	Mikroskopický průkaz mykobakterií	89
10.4.3.	Kultivační průkaz mykobakterií	89
10.4.4.	Průkaz mykobakterií pokusem na zvířeti	90
10.4.5.	Typizace mykobakterií	90
10.4.6.	Vyšetření citlivosti mykobakterií	91
10.5.	Pomocné vyšetřovací metody	91
10.6.	Pomocná laboratorní vyšetření	92
11.	DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA TUBERKULÓZY	94
11.1.	Netuberkulózní mykobakteriízy	94
11.2.	Onemocnění Yersinia pseudotuberculosis	99
11.3.	Sarkoidóza	103
11.4.	Chronická granulomatóza	109
11.5.	Maligní lymfogranulom (morbus Hodgkin)	113
11.6.	Zánětlivá onemocnění plic	114
11.7.	Dětské infekční choroby	115
11.8.	Bronchiektázie	116
11.9.	Mykotická onemocnění plic	116
11.10.	Aktinomykóza a nokardióza plicní	117
11.11.	Parazitární onemocnění plic	118
11.12.	Eozinofilní prchavé plicní infiltráty	119

11.13. Vrozené anomálie plic a bránice	119
11.14. Cystická fibróza plic (mukoviscidóza)	121
11.15. Plicní hemosideróza	121
11.16. Intersticiální fibróza plicní	121
11.17. Exogenní alergická alveolitida	122
11.18. Intersticiální změny u tezurismóz	123
11.19. Tuberozní skleróza	123
11.20. Idiopatická plicní alveolární mikrolitiáza	123
11.21. Plicní alveolární proteinóza	123
11.22. Traumatické dutiny plicní	123
11.23. Hyperplazie tymu	124
11.24. Nádory mediastina, plic a pleury	124
11.25. Pleuritický syndrom	125
11.26. Periferní uzlinový syndrom	128
11.27. Erythema nodosum	129
12. LÉČBA TUBERKULÓZY	130
12.1. Antituberkulotika a jejich vedlejší účinky	130
12.2. Zásady moderní léčby antituberkulotiky	135
12.3. Léčebné režimy	137
12.4. Léčba mimoplicní tuberkulózy	139
12.5. Léčba kortikoidy při tuberkulóze	139
12.6. Imunomodulační léčba při tuberkulóze	140
12.7. Léčba tuberkulózy v těhotenství a v průběhu kojení	140
12.8. Chirurgická léčba tuberkulózy	140
12.9. Rehabilitace tbc nemocných	141
12.10. Perspektivy nových antituberkulotik	141
13. PREVENCE A DEPISTÁŽ	143
13.1. Preventivní opatření	143
13.1.1. Kalmetizace	143
Kalmetizace v Československu	148
13.1.2. Izolace zdrojů	154
13.1.3. Chemoprofylaxe	154
13.2. Depistážní opatření	155
13.2.1. Vyšetřování kontaktů	155
13.2.2. Tuberkulinový katastr	155
13.2.3. Hromadná radiofotografie	156
14. ORGANIZACE BOJE PROTI TUBERKULÓZE	157
14.1. Povinné hlášení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií	157

14.2. Dispenzarizace tbc nemocných	157
15. LITERATURA	159
REJSTŘÍK	164
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	169